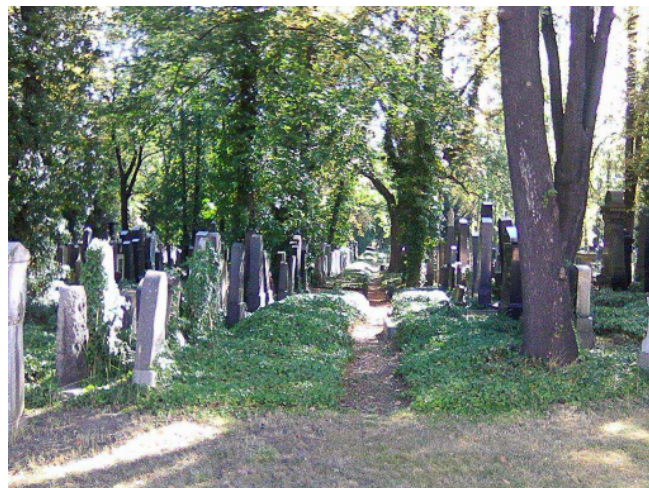

Ranní procházka..... Nový židovský hřbitov na Olšanech

Ti kteří dnes zůstali doma, nebo odjeli z města za radovánkami prázdninových dnů, za výlety, koupáním v řece, v rybníce nebo v moři, houbaří nebo sportují, mohou se ptát, **proč** se v Praze vydat na hřbitov zrovna na konci července?

Dobrá otázka, oblíbená odpověď politiků. Pro mne ale bude nevhodnějším oslím můstkem pro naši dnešní krátkou kroniku. **Tak proč tedy právě dnes**, po tropické noci a ve dnech kdy teploměr šplhá ve stínu na třicítku? Jednoduchá odpověď, snad všechny pražské hřbitovy jsou vlastně zelené plíce města, s několika tisíci vzrostlými stromy. Procházka v jejich stínu se přece po ránu přímo nabízí.

Proč se vydat právě sem, na Nový židovský hřbitov? Opět jednoduchá odpověď, po rozsáhlých a nákladných úpravách největšího židovského hřbitova v České republice je zde stále o čem přemýšlet..... i když jsme zde již jednou byli....čas zde nehraje žádnou roli.

Již v imponantním hřbitovním vchodu se nabízí další otázka ? **Proč se vlastně tento hřbitov jmenuje Nový** když je vlastně pěkně starý, datum uvedení do provozu je na bráně vyvedeno naprosto zřetelně, rok 1890. Tady je po odpovědi potřeba trochu zapátrat. Ale jenom trochu, důvod byl praktický, v roce 1888 byl uzavřen starý žižkovský židovský hřbitov a umírání bohužel nikdo nezastavil, byla potřeba rychlá náhrada. Nový židovský hřbitov tak uzavřel svojí obrovskou rozlohou pro plánovaných 100 tisíc hrobů komplex Olšanských hřbitovů ve východní části Prahy.

A je tu další proč. **Proč se nevrhnout jen tak bezhlavě mezi hroby a vzácné náhrobky?** Ani tady není odpověď příliš obtížná, židovský hřbitov má své zákonitosti, svůj řád. Umístění hrobů není náhodné, každé hřbitovní pole je věnované určitým skupinám osob. (třeba významným rabínům). Chce to systém!

Před námi je tedy asi dvouhodinová ranní procházka touto Kulturní památkou Československé republiky a jak to ani jinak být nemůže, na čestném místě před Novorenesanční hlavní obřadní síní jsou pietní památníky československých židů, obětí holocaustu nebo padlých v první světové válce.

Vše je o symbolech nad kterými je nutné trochu popřemýšlet....

Velká obřadní síň v budově ve stylu novorenesance, tvoří spolu s menším domem očisty a vstupní branou reprezentativní dominantu Nového židovského hřbitova. Mění se století a mění se i okolí hřbitova. Dnes těmto krásným stavbám významných architektů dělají společnost mrakodrapy Casablanca, a Cristal spolu s ohavným hotelem Don Giovanni.

Takovou společnost si ta renesance snad ani nezaslouží

To vše, včetně hluku z jedné z nejrušnějších pražských křižovatek Želivského máme za sebou a před námi jsou lemována stromořadím jednotlivá hřbitovní pole. Ve 20. letech minulého století zde bylo neuvěřitelných 100 tisíc hrobů. Dnes je ten počet nižší, co je ale důležité, zachovalo se asi 25 tisíc často umělecky cenných náhrobků od předních architektů Balšánka, Fanty, Kotěry, Štursy a několika dalších.

Při toulání hřbitovem se nabízí další otázka. **Kdo jsou ti co zde spočinuli** s mnohdy pro nás těžko vyslovitelnými jmény nadepsanými v němčině, hebrejštině, postupně i v češtině?

Stačí se pozorně dívat. Je zde pochována řada významných osobností politiky, kultury i průmyslu. Rodiny Petschků, Waldesů a rodiny Bondy nebo Elbogenů.

Spisovatelé Franz Kafka, Ota Pavel, Arnošt Lustig, Lenka Rainerová.

Malíři Jiří Kars, Max Horb, náš výčet není zdaleka konečný.

Cesta podle severní hřbitovní zdi (sousedí s čestnými pohřebišti Olšanských hřbitovů a kaplí pravoslavné církve) je zárukou že místa posledního odpočinku některé z jmenovaných osobností ani přehlédnout nelze, často se jedná o rozsáhlá a velmi nákladná umělecká díla.

Nový židovský hřbitov se stále upravuje, stále vyvíjí. V roce 2001 byla ve volném prostoru části hřbitova odhalena symbolické tumba, do níž byly uloženy ostatky exhumované na místě nejstaršího pražského židovského hřbitova, v prostoru takzvané Židovské zahrady.

Procházkou jsme prošli celým hřbitovem od západu na východ. Tady hřbitov zásadně mění svou podobu, druhá obřadní síň z roku 1933 nespolehá na renesanci. Architekt Leopold Ehrmann ji navrhl ve stylu funkcionalismu. Je tak ukrytá za stromy že ji spíše tušíme než vidíme.

Při návratu střední a jižní částí hřbitova jsme nemohli vynechat dvě absolutně nejnavštěvovanější osobnosti Nového židovského hřbitova. Jsou to český prozaik, novinář a sportovní reportér Ota Pavel a německy píšící spisovatel Franz Kafka. Oba výjimeční a oběma bylo dopřáno jen velmi krátkého života.

Přesně po dvou hodinách naše ranní procházka ve stínu vzrostlých stromů židovského hřbitova končí. Neměla ambice nějakého historického exkurzu, právě naopak, projít se a trochu osvěžit v průběhu tropických dnů které naše hlavní město právě prožívá.

Na Žižkově 27. července 2018.

Kroniku napsal a fotky pořídil Mirek.